

Minimální preventivní program školy

pro školní rok 2024/2025

ZSMSJHMN 2333/2024

Charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola Brno, Jihomoravské náměstí 2 je typická úplná sídlištní škola s přípravným ročníkem (0) a 1. - 9. postupným ročníkem. Ve třídách jsou děti s poruchami učení a individuálně integrované děti, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (s SPU, se zdravotním postižením). V letošním školním roce bude působit ve škole 11 asistentů pedagoga. Naši školu navštěvují žáci s odlišným mateřským jazykem.

Klademe důraz na zdravý vývoj dítěte, naše škola je dlouhodobě zapojena do sítě škol podporující zdraví.

Budova školy se nachází v klidném prostředí uprostřed sídliště v městské části Brno - Slatina. Základní škola je dobře dostupná i dětem z okolních vesnic (Šlapanice, Tvarožná, Velatice aj.). V blízkosti školy je několik zastávek MHD.

Ve školním roce 2024/2025 navštěvuje školu celkem 558 žáků v 1. - 9. ročníku, z toho 15 dětí v přípravném ročníku. V budově se nachází i školní družina. Součástí příspěvkové organizace je i mateřská škola, která se nachází v těsné blízkosti. V prostorách základní školy je umístěno také komunitní centrum.

Základní školu tvoří tři budovy, které jsou navzájem propojené. V areálu školy se také nachází malé dětské hřiště, jež využívá školní družina v odpoledních hodinách. Také je zde přírodní zahrada s amfiteátre, podiem a odpočinkovými kouty. Zahrada se využívá k venkovní výuce a pobytu dětí mateřské školy a školní družiny. Aktuálně probíhá revitalizace školní zahrady. Ke škole patří veliký dvůr, na kterém se koná zahájení školního roku, během roku jej využívají také žáci z prvního stupně během velkých přestávek. V těsné blízkosti školy se nachází multifunkční hřiště. Výhodou umístění školy je blízkost chráněného území Stránská skála.

Budova školy je prosvětlená, některé třídy jsou barevně vymalovány. Disponuje několika odbornými učebnami – učebna fyziky a chemie, učebna výtvarné výchovy, hudební výchovy, nahrávací studio. Jsou zde také dílny a zmodernizovaná cvičná kuchyňka. Disponujeme také jednou počítačovou učebnou. Materiální vybavení se postupně neustále rozšiřuje a modernizuje. Ve všech kmenových třídách jsou umístěny interaktivní tabule, dataprojektory a počítačové monitory pro inovativní interaktivní výuku. Žáci mají také k dispozici nejnovější deskové hry.

Ve škole je zřízeno komunitní centrum (též vybavené interaktivní tabulí), které lze využít pro třídní chvílky, netradiční výuku, preventivní programy pořádané ve škole, pedagogické rady, porady, školení i teambuildingové aktivity.

V době přestávek mohou žáci 1. stupně využít několik herních koutů a malou horolezeckou stěnu. Žáci 2. stupně mohou využívat stoly na stolní tenis. Na chodbách mají žáci 1. i 2. stupně odpočinkové zóny, které jsou vybaveny gaučem a relaxačními sedacími vaky. Během velké přestávky mohou žáci navštívit školní knihovnu, která je umístěna na křídle 1. stupně. V budově školy na 2. stupni se nachází také samostatný kabinet školního psychologa, který je nejen místem pro relaxaci, ale žáci zde mohou využít také deskové hry či individuální psychologickou pomoc.

Riziková místa ve škole

Riziková místa ve škole jsou především v prostorách šaten, kde se žáci nesmějí v době výuky a přestávek zdržovat bez dohledu pedagoga, čímž se snažíme zamezit případnému nebezpečí výskytu rizikových forem chování. Dalším rizikovým místem jsou dívčí a chlapecké záchody v obou budovách, dále pak šatny u tělocvičen ve třetí budově školy. A v neposlední řadě prostory pod a vedle schodišť. Kontrolu všech zmíněných rizikových míst provádí pedagogický dohled na chodbách. O velké přestávce mají dohled 2 pedagogové z důvodu kvalitnějšího monitoringu. Ve vnějším areálu školy se žáci rovněž nesmí pohybovat bez dohledu pedagoga.

Zabezpečení budovy školy je zajištěno pověřenou osobou na vrátnici, která dohlíží na oprávněný vstup osob do budovy školy. Hlavní vchod budovy kontrolují správni

zaměstnanci školy na vrátnici, kde je umístěn sešit sloužící k zápisu návštěv cizích osob do školní budovy.

Monitoring vztahů

Monitoring vztahů ve třídách provádí především třídní učitelé v pravidelných intervalech, využívají pravidelných třídnických hodin. Jinak dle potřeby a s ohledem na zhoršující se třídní klima s metodiky prevence, školním psychologem nebo sociálním pedagogem. Třídní učitelé každý měsíc předávají zprávu školnímu poradenskému pracovišti (formou interního sdíleného webu) a v případě potřeby se členy školního poradenského pracoviště konzultují své postřehy, způsob práce s třídním kolektivem či jednotlivci. Školní poradenské pracoviště na zprávy reaguje, konzultuje je na poradách, navrhuje řešení a nejbližším možným termínem intervenuje.

Současný stav rizikových forem chování

Ve školním roce 2023/2024 jsme řešili několik rizikových forem chování. Zejména agresivní projevy chování mezi spolužáky, vyloučení některých jedinců z kolektivu, přestupky proti školnímu řádu, ničení školního majetku, neplnění školních povinností, skryté záškoláctví, sebepoškozování. Vše bylo řešeno ve spolupráci s třídními učiteli, školním poradenským pracovištěm a zákonnými zástupci konkrétních žáků.

Nevhodné způsoby chování a počáteční stádia šikanování se snažíme podchytit co nejdříve a poté provádíme následnou práci se skupinou nebo jedincem. V případě potřeby spolupracujeme s PPP, OSPOD (popř. SVP), okresním metodikem prevence, externími organizacemi Podané ruce o. p. s. a Poradenským centrem Sládkova 45.

Zapojení jednotlivých pracovníků školy

Pro každého člena pedagogického sboru platí povinnost informovat příslušnou osobu školního poradenského pracoviště (ŠPP) v případě zjištění rizikového chování žáků a neprodleně udělat zápis o události. Tento zápis pak předá školnímu metodikovi prevence, který situaci konzultuje s třídními učiteli nebo dalšími pracovníky ŠPP, navrhuje řešení v souladu se školním řádem či krizovým plánem a zápis zakládá do deníku metodika prevence.

- Pedagogický sbor – učitelé začleňují preventivní témata do výuky (viz ŠVP), nejasnosti z oblasti prevence konzultují se školními metodiky prevence, výchovnými poradci, školním psychologem nebo vedením školy.
- Třídní učitelé – mapují vztahy ve třídě, vedou třídnické hodiny, ve kterých využívají nejrůznější aktivity zaměřené na budování zdravých vztahů ve třídě, účastní se preventivních programů se třídou, podílí se na léčbě vztahů ve třídě, kde se vyskytla šikana, úzce spolupracují s ostatními pedagogy, školními metodiky prevence, výchovnými poradci a vedením školy, navrhují a udělují výchovná opatření pro žáky své třídy v případě porušení školního řádu.
- Školní družina – vychovatelé také naplňují podstatu minimálního preventivního programu školy, vytváří pro děti zdravé prostředí, vedou některé kroužky na škole, pořádají besídky, sledují vztahy mezi dětmi, navrhují výchovná opatření pro žáky, kteří svým chováním porušili školní řád, spolupracují se školními metodiky prevence, výchovnými poradci, školním psychologem, vedením školy a ostatním pedagogickým sborem.
- Žáci – ví, kam a na koho se v případě potřeby obrátit, jsou seznámeni se Školním řádem. V případě potřeby mají k dispozici pracovníky školního poradenského pracoviště - viditelné na nástěnce metodiků prevence na prvním i druhém stupni, ve vestibulu školy.

Složení školního poradenského pracoviště (ŠPP)

Od 1. 9. 2024 ve škole působí školní poradenské pracoviště v tomto složení:

- vedoucí školního poradenského pracoviště - Mgr. Renata Svačinová
- metodik prevence – Mgr. Pavla Macháčková (1.stupeň), Ing. Zdeněk Urban (2. stupeň)
- výchovný poradce – Mgr. Martina Marková
- výchovný poradce a kariérní poradce – Mgr. Michal Záboj
- speciální pedagog - Mgr. Renata Svačinová a Bc. Jana Šperlinková

- sociální pedagog – Marie Daňková, DiS.
- školní psycholog – Mgr. Magdaléna Pospíšilová
- konzultant a překladatel do vietnamského jazyka – Mgr. Dana Mahdalová Leová

Poradenský pracovník spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky, zejména třídními učiteli, vedením školy a zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonnými zástupci.

Popis činností školního poradenského pracoviště

Složení školního poradenského pracoviště a popis práce jednotlivých členů je umístěný na webových stránkách školy a odkazuje na něj QR kód umístěný na nástěnce ve vestibulu školy.

- Ředitel školy – odpovědnost za podporu, realizaci a vytváření programu.
- Školní výchovný poradce
Zaměřuje se na řešení školního neúspěchu a výukových problémů. Zajišťuje podporu žákům a pedagogickým pracovníkům při vzdělávání žáků s potřebou uplatňování podpůrných opatření. Společně s třídními učiteli a asistenty pedagoga se podílí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů pro žáky, dohlíží na jejich naplňování a vyhodnocuje jejich efektivitu. Přípravuje podmínky pro integraci jednotlivých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, komunikuje a spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC).
- Kariérový poradce
Nabízí poradenství při volbě povolání a dalšího vzdělávání žáků. Pro žáky 8. a 9. tříd zařizuje workshopy, účast na Veletrhu středních škol a dalších akcích souvisejících s volbou střední školy. Komunikuje s rodiči žáků v souvislosti s přihláškami a výběrovým řízením na střední školy.
- Školní metodik prevence
Poskytuje pedagogům i rodičům odborné informace z oblasti prevence rizikového chování a sociálně-patologických jevů jako jsou např. šikana, užívání návykových

a psychotropních látek, záškoláctví, agresivita, krádeže apod. Vypracovává minimální preventivní program a krizový plán školy. Společně s třídními učiteli se podílí na tvorbě individuálních výchovných plánů pro žáky s rizikovými projevy chování. Ve spolupráci s třídními učiteli, školním sociálním pedagogem a školním psychologem sleduje a vyhodnocuje varovné signály spojené s možností výskytu rizikového chování. Navrhuje opatření k včasnému odhalení tohoto chování a dále navrhuje řešení vzniklých situací. Podporuje bezpečné a zdravé klima ve třídě i ve škole. Odkazuje na další odborníky a komunikuje s potřebnými institucemi (např. PPP, OSPOD, Policie ČR, neziskové organizace...), zajišťuje přednášky a workshopy spojené s uvedenou problematikou.

- Školní speciální pedagog

Pracuje zejména s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a spolupracuje s pedagogy i rodiči na zajištění přizpůsobení výuky potřebám těchto žáků. Žákům pomáhá při překonávání překážek v učení, a to formou předmětu speciálně-pedagogické péče. Podílí se na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů pro žáky s poruchami učení a metodicky vede asistenty pedagoga při naplňování podpůrných opatření jednotlivých žáků. Dále vykonává činnosti depistážní (screeningové), diagnostické a poradenské. Může také zprostředkovávat kontakt s dalšími odborníky (např. logoped).

- Školní sociální pedagog

Pracuje s rodinami, žáky, třídami i pedagogy, pomáhá s prevencí sociálně patologických jevů. Zaměřuje se na včasné odhalení ohrožených dětí a v případě potřeby vykonává také terénní práci, tj. poradenskou činnost v místě bydliště žáka. Školní sociální pedagog je kompetentní osobou pro návštěvu v rodině. V případě potřeby zprostředkovává pomoc odborných poradenských a zdravotnických zařízení, spolupracuje s dalšími zainteresovanými orgány a organizacemi (např. Policie ČR, OSPOD, PPP, SPC, SVP, neziskovými organizacemi). Také se podílí na projektech zprostředkovávajících finanční pomoc rodinám s nižšími příjmy (např. Brno ID Rodičovské vouchery).

- Školní psycholog

Své služby poskytuje žákům, jejich rodičům, třídám i pedagogům. Spolupracuje s pedagogy a konzultuje s nimi třídní klima, podílí se na přípravě třídnických hodin a adaptačních programů. Pracuje s třídními kolektivy, a to buď preventivně nebo intervenčně, a provádí dotazníkové či sociometrické šetření ve třídách na základě aktuální situace a potřeby. Individuálně se věnuje problémům žáků v různých oblastech (např. vztahy s kamarády a spolužáky, osobní a rodinné problémy, identita, práce s nepříjemnými emočními stavy jako jsou stres a úzkost...) a hledá možnosti jejich řešení. V náročných situacích provádí krizovou intervenci. Společně s kariérovým poradcem se podílí na kariérovém poradenství (diagnostika, individuální poradenství). Také spolupracuje s odbornými pracovišti jako jsou školní poradenská zařízení (PPP a SPC) a střediska výchovné péče (SVP).

- Konzultantka a překladatelka do vietnamského jazyka

Konzultantka a překladatelka do vietnamského jazyka je důležitou oporou pro žáky vietnamského původu, kteří mohou mít potíže s jazykovou bariérou a začleněním do vzdělávacího systému. Pomáhá s překlady a tlumočením při komunikaci mezi školou a rodiči, což zlepšuje porozumění a spolupráci. Může také pomáhat žákům s orientací ve školním prostředí a při řešení osobních nebo studijních problémů. Zajišťuje lepší dostupnost vzdělávacích informací pro vietnamské žáky a jejich rodiny. Pomáhá podporovat multikulturní začlenění ve škole.

Cíle ve školním roce 2024/2025

Minimální preventivní program školy vychází z dlouhodobé strategie naší školy se zřetelem na cíle, které jsme si stanovili, navazuje také na předchozí školní rok. Jedním ze střednědobých cílů minimálního preventivního programu školy je spolupráce mezi žáky, pedagogy a rodiči. Právě zapojení rodičů do akcí školy, a tedy i následnou užší spolupráci rodičů se školou, vnímáme jako pozitivní z hlediska budování zdravého školního klimatu.

Jako dlouhodobý cíl jsme si zvolili výchovu ke zdravému životnímu stylu a péči o zdravé školní klima. Dále sem řadíme zdokonalování krizového plánu školy, školního řádu, vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence a inovace vzdělávání, podporu realizace preventivních akcí a projektových dnů.

I v letošním školním roce se cíleně zaměříme na podporu sociálních dovedností žáků pomocí projektů, které podporují zdravý životní styl a pozitivní školní klima. Naším cílem je vychovat žáky schopné uplatnit se v dnešní době a také jedince, kteří budou zodpovědní za své chování. Při realizaci primární prevence se zaměříme na eliminaci výskytu rizikových forem chování, jakými jsou záškoláctví, šikana, kyberšikana a kyberbezpečnost, krádeže, užívání návykových látek včetně experimentování s nikotinovými výrobky. Během školního roku budeme zajišťovat programy všeobecné primární prevence i selektivní prevence ve spolupráci s externími organizacemi Podané ruce o.p.s., Poradenským centrem Sládkova, Policií ČR aj. Dle situace budeme také spolupracovat s příslušnými institucemi jako je OSPOD, SVP, PPP, Policie ČR.

V tomto školním roce budou také realizovány projektové dny zaměřené na podporu národnostních menšin, upevňování přátelských vazeb a podporu pozitivního školního klimatu - Stopařův průvodce po zeměkouli. Zaměříme se také na rozvíjení digitální gramotnosti žáků i pedagogů, zejména díky O2 Chytrá škola (IA). Za pomoci dotačního programu Potravinová pomoc dětem v sociální nouzi v Jihomoravském kraji pro školní rok 2024/2025 získají žáci ze sociálně slabých rodin obědy zdarma. I v tomto školním roce budeme realizovat kroužek Jihoborci čili žákovský parlament, který povede žáky k aktivnímu občanství, sociálnímu rozvoji, kamarádství a vzájemné spolupráci.

Aktuální projekty

- Ovoce a zelenina do škol
- Škola podporující zdraví
- Mléko do škol
- Síť brněnských otevřených škol
- Potravinová pomoc dětem v sociální nouzi v Jihomoravském kraji
pro školní rok 2024/2025

- Místní akční plán rozvoje vzdělávání ve městě Brně IV
- Recyklohraní
- Participativní rozpočet do škol
- Tajemství divoké zahrady
- Iteacher II
- Erasmus Plus
- Národní plán obnovy- 3.1 Prevence digitální propasti
- Národní plán obnovy- 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace
- Příběhy našich sousedů
- Stopařův průvodce po zeměkouli
- Rodičovské vouchery
- OP JAK- Šablony
- Participativní rozpočet do škol
- Pokusné ověřování Systému podpory provázejících učitelů s cílem zvyšování kvality pedagogických praxí budoucích učitelů
- Trenéři ve škole

Cesta k naplňování obecných cílů

Krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé cíle budou realizovány následujícím způsobem:

- úzká spolupráce školy s rodiči a se žáky
- poradenská činnost
- monitoring vztahů ve třídách
- adaptační programy, školy v přírodě, lyžařské kurzy
- třídnické hodiny nebo třídnické chvílky
- projekty
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- nabídka školních aktivit – kroužků, soutěží, olympiád
- poskytování informací v oblasti prevence rizikových forem chování
- výchova ke zdravému způsobu života a také uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví, k životu bez drog
- výchova k toleranci se zaměřením na život bez diskriminačního, xenofobního a agresivního chování

Zaměření na žáky

I. stupeň

Na I. stupni se budeme orientovat na navozování příznivého sociálního klimatu ve třídách. U nově přichozích žáků se zaměříme na jejich adaptaci na nové školní prostředí, nové učitele a kamarády. Žáci budou vedeni k osvojování zásad zdravého způsobu života.

V případě zdravého způsobu života budou žáci seznámeni s riziky kouření a budou vedeni k odmítání návykových látek, zapojíme je také do aktivit Český den proti rakovině. Získají informace z oblasti bezpečného chování doma, venku i na silnici. Žáci budou vzděláni v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Dále budou seznámeni s riziky užívání internetu, sociálních sítí i umělé inteligence. Budeme posilovat a rozvíjet kladný vztah žáků k učitelům ale i k sobě navzájem. Chceme také klást důraz na zdravý rozvoj osobnosti každého žáka.

1. ročník:

- kyberbezpečnost, sociální sítě „S mobilem v pohodě“ (Podané ruce o.p.s)
- osobní bezpečí a dopravní výchova (PČR)
- vhodné chování v areálu školy, na vozovce a její blízkosti
- hygienické návyky
- rozvoj sociálních kompetencí
- zdravá strava a zdravý životní styl
- rozpoznávání nesprávného způsobu chování
- zdravé vztahy ve třídě, kamarádství
- multikultura – národnostní menšiny

2. ročník

- kyberbezpečnost, sociální sítě „S mobilem v pohodě“ (Podané ruce o.p.s)
- cesta do školy – bezpečnost silničního provozu
- dopravní výchova
- bezpečné chování při sportu
- úrazy, předcházení nemocem
- zásady správné hygieny
- znalost důležitých telefonních čísel
- náš domov
- zdravé vztahy ve třídě, kamarádství
- multikultura – národnostní menšiny

3. ročník

- návykové látky „Alkohol a nikotin“ (Podané ruce o.p.s)
- kyberšikana (PČR)
- já a cizí osoba, osobní bezpečí
- hodnocení správného a nesprávného chování
- první pomoc
- dopravní výchova
- pravidla bezpečného internetu, kyberšikana

- multikultura – národnostní menšiny
- zdravé vztahy ve třídě, kamarádství

4. ročník

- sebepoznávání, body shaming, sociální síť „Moje tělo“ (Podané ruce o.p.s)
- mravní zásady, pravidla slušného chování, já a cizí osoba
- dopravní výchova
- multikultura - národnostní menšiny
- znalost důležitých telefonních čísel
- zdravé vztahy ve třídě, kamarádství

5. ročník

- sebepoznávání, body shaming, sociální síť „Moje tělo“ (Podané ruce o.p.s)
- pravidla bezpečného internetu
- odhalování nesprávného způsobu chování (agresivita, šikana)
- multikultura – národnostní menšiny
- zdravé vztahy ve třídě, kamarádství

Na I. stupni zastávají třídní učitelé významnou roli v oblasti prevence. Budou pracovat se třídou dle svých plánů a budou reagovat na aktuální potřeby třídního kolektivu. Každý třídní učitel má možnost mapovat situaci ve třídě v třídnické hodině. Třídní učitelé se účastní preventivních programů se svou třídou. V případě potřeby bude třídní učitel ihned kontaktovat školní metodiky prevence, školního psychologa, sociálního pedagoga, výchovné poradce.

Formy práce se třídou:

- třídnické hodiny, třídnické chvílky
- besedy a diskuze v hodinách
- prožitkové hry a interaktivní aktivity
- zážitkové programy, preventivní programy
- intervenční programy (školní psycholog, sociální pedagog, metodik prevence)
- relaxační techniky (školní psycholog)
- školy v přírodě, adaptační programy, mini LKV
- sportovní akce, turnaje, olympiády
- účast na školních a mimoškolních soutěžích
- projektové dny
- exkurze a návštěvy knihoven, muzeí a divadel

- práce ve školním parlamentu
- hovorové hodiny (tripartity: setkání žák – rodiče – třídní učitel)

Primární prevence bude probíhat především v předmětech:

- Člověk a svět
- Tělesná výchova
- Pracovní výchova
- Vlastivěda
- Přírodověda

Zaměření na žáky

II. stupeň

Na II. stupni se budeme věnovat v souladu s programem Škola podporující zdraví oblasti zdravého způsobu života - téma zdravý životní styl a sexuální chování. Žáci budou seznámeni s riziky nezdravého sexuálního života a s problematikou reprodukčního zdraví. Žáky zapojíme také do aktivit Český den proti rakovině. Seznámí se s riziky užívání návykových látek a riziky nebezpečného chování na internetu. Opakovaně je budeme seznamovat s problematikou kyberšikany a šikany. Žáci budou vzděláni v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Dále budou seznámeni s riziky užívání internetu, sociálních sítí a umělé inteligence. Pracujeme na rozvoji jejich sociálních kompetencí, pocitu sounáležitosti a myšlení v globálních souvislostech. Samozřejmě budeme rozvíjet pravidla slušného chování a kvalitní přátelské vztahy. Pro žáky 8. ročníku budeme realizovat adaptační program, a to především z důvodu nově vzniklých třídních kolektivů, ke kterému došlo na základě slučování tříd.

6. ročník

- kyberšikana a šikana, agresivita (PČR)
- spolupráce, pravidla třídy, třída jako team
- multikultura – rozdíly mezi lidmi, lidské odlišnosti
- netiketa
- bezpečná chování na internetu
- závislostní chování, rizika užívání návykových látek
- asertivní chování, komunikace, lidská důstojnost
- rasismus, xenofobie, antisemitismus, sekty
- rozmanitost kulturních projevů
- rodina, domov
- kamarádství, pozitivní vztahy ve třídě

7. ročník

- spolupráce, pravidla třídy, třída jako team
- zdravá strava, zdravý způsob života, poruchy příjmu potravy
- rizika výživových experimentů
- netolismus, hromadné sdělovací prostředky
- multikultura
- kamarádství, pozitivní vztahy ve třídě
- šikana, agresivita

8. ročník

- intimita a bezpečné sexuální chování (Vida – program Na tělo)
- reprodukční zdraví
- sebehodnocení, sebepoznávání
- umět vyjádřit svůj názor
- multikultura
- asertivní chování, komunikace, lidská důstojnost
- kamarádství, pozitivní vztahy ve třídě
- šikana, agresivita
- trestní odpovědnost od 15. let (Likusák, Ratolest Brno)

9. ročník

- trestní odpovědnost od 15. let a návykové látky (PČR)
- znalost práva a právních vztahů
- rasismus, xenofobie, antisemitismus, sekty
- sociální empatie, asertivita ve skupině, etická stránka lidské sexuality
- terorismus, globální problémy lidstva
- orientace v řešení životních problémů, volba povolání
- psychohygiena
- intimita a bezpečné sexuální chování
- kamarádství, pozitivní vztahy ve třídě

Důležitou roli v naplňování konkrétních cílů primární prevence mají i na II. stupni především třídní učitelé, kteří budou úzce spolupracovat s jednotlivými vyučujícími ve svých třídách a podle potřeby se školními metodiky prevence, sociálním pedagogem, výchovnými poradci, školním psychologem. Každý třídní učitel má možnost mapovat situaci ve třídě

v třídnické hodině a podchytit včas varovné signály a rizikové chování. Preventivních programů pořádaných externí organizací se účastní třídní učitelé se svou třídou.

Formy práce:

- besedy a diskuze
- prožitkové hry a interaktivní aktivity
- zážitkové programy, preventivní programy
- třídnické hodiny a třídnické chvílky
- exkurze a návštěvy knihoven, muzeí a divadel
- školní výlety a lyžařské výcviky
- sportovní akce, turnaje, olympiády
- účast na školních a mimoškolních soutěžích
- adaptační programy
- práce ve školním parlamentu
- relaxační techniky (školní psycholog)
- intervenční programy (školní psycholog, sociální pedagog, metodik prevence)
- práce na projektech školy
- hovorové hodiny (tripartity: setkání žák – rodiče – třídní učitel)

Primární prevence bude realizována především v následujících předmětech:

- Zdravotní výchova
- Tělesná výchova
- Přírodopis
- Ekologické praktikum
- Občanská výchova
- Výpočetní technika
- Etická výchova

Kroužky pod vedením školní družiny

1. stupeň

- Výtvarný kroužek - netradiční výtvarné techniky
- Taneční kroužek
- Keramický kroužek
- Sportovní kroužek
- Kroužek vaření
- Kroužek drátování

Kroužky pod vedením učitelů ZŠ

1. a 2. stupeň

- Žákovský parlament „Jihoborci“
- Kroužek anglického jazyka

Zaměření na pedagogy

- školní dokumenty jako Minimální preventivní program, Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti, Program proti šikanování, Krizový plán školy
- budování příznivého školního klimatu, pozitivních přátelských vztahů mezi pedagogy i mezi žáky
- metodické vedení v oblasti sociálně patologických jevů, VPP
- platná legislativa, vyhlášky a metodické pokyny
- odborná literatura, letáky
- semináře, školení, workshopy, zahraniční studijní pobyty
- adaptační a relaxační pobyty

Zaměření na rodiče, spolupráce s rodiči

Na základě předchozího školního roku velmi kladně hodnotíme spolupráci rodičů se školou, a sice zapojení rodičů do akcí školy. Dále také prostřednictvím konzultačních týdnů, kdy se setkává třídní učitel, žák a jeho rodiče (tzv. tripartity). Na tomto setkání dostávají zákonní zástupci a žák slovní hodnocení prospěchu a chování z jednotlivých předmětů. Společně zhodnotí úspěchy a rezervy žáka, což má na škole již svoji tradici. Tyto tripartity se konají pravidelně dvakrát ročně, a to v prvním a druhém pololetí. Každý pedagog a pracovník ŠPP má stanovené konzultační hodiny, během kterých je rodičům k dispozici. Konzultace jsou rovněž možné i mimo stanovené konzultační hodiny, avšak na základě předchozí domluvy.

Zaměření na rodiče

- slavnostní zahájení školního roku
- rozloučení s žáky 9. ročníku
- rozloučení se školním rokem pod vedením školní družiny
- třídní akce i celoškolské akce
- akce Žákovského parlamentu
- besídky, vánoční jarmarky, školní ples žáky 9. ročníku
- akce a vystoupení školní družiny
- vánoční koncert
- dny otevřených dveří
- informace na webových stránkách, včetně seznámení se s Minimálním preventivním programem a Programem proti šikanování
- seznámení rodičů se Školním řádem v rámci 1. třídních schůzek
- seznámení rodičů o úpravách a platné aktualizaci Školního řádu
- hovorové hodiny/tripartity, konzultační hodiny, třídní schůzky, pohovory s rodiči, výchovné komise
- písemné sdělování výchovných opatření
- informační nástěnka ve vestibulu školy včetně QR kódu, který odkazuje na webové stránky školy a složení školního poradenského pracoviště, dále jsou zde informační materiály o rizikovém chování i nabídka možností pomoci
- komunikace prostřednictvím EŽK Bakaláři

Evaluace preventivních programů

Jednou z metod, kterou používáme při hodnocení preventivních programů, je neformální rozhovor s učiteli i žáky. Pokud se jedná o preventivní program pořádaný nějakou externí organizací, přičemž ona sama si neprovedla vlastní evaluaci, necháme žáky vyjádřit vlastní zhodnocení programu.

Problémové žáky sledujeme. Zajímá nás jejich způsob chování a vliv na skupinu, pokud se objeví kritický jev, adekvátně na daný stav reagujeme: monitoring vztahů ve třídě, techniky na upevňování vztahů ve třídě, vyhledáme a kontaktujeme vhodnou organizaci a požádáme ji

o spolupráci, o pomoc řešit danou situaci. Třídní učitelé a pracovníci ŠPP jsou v pravidelném kontaktu s rodiči problémových žáků, spolupracujeme s OSPOD, Policií ČR, PPP aj.

Vždy v závěru daného školního roku proběhne zhodnocení minimálního preventivního programu metodiky prevence prostřednictvím elektronické platformy SEPA. Třídní učitelé zhodnotí svoji práci se třídou v závěrečné zprávě pro ŠPP. Do svého hodnocení také napíší požadavky na školní metodiky prevence a další pracovníky ŠPP na příští školní rok. Třídní učitelé si vedou vlastní deník – Deník třídního učitele – kam zaznamenávají veškeré problémové situace a jejich následné řešení, každý měsíc předávají zprávu o dění ve třídě ŠPP prostřednictvím interního sdíleného webu sharepoint. Průběžnou kontrolu všech dokumentů provádí vedení školy, vedoucí ŠPP.

Spolupráce s externími institucemi

- PPP (zejména Lomená)
- SVP
- PPP Poradenské centrum, Sládkova 45,
- Okresní metodik prevence
- Policie ČR
- Městská policie Brno
- DDM Brno, Helceletova ul., pracoviště Fantázie
- Úřad práce
- OSPOD Brno – Slatina
- Společnost Podané ruce o.p.s.
- Nízkoprahový klub Likusák, Ratolest Brno

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

Uvnitř školy, vedle kabinetu zástupce ředitele školy, je umístěna informační nástěnka metodika prevence Ing. Zdeňka Urbana týkající se primární prevence pro žáky druhého stupně. Zde jsou vyvěšeny také kontakty na jednotlivé pracovníky ŠPP. Druhá informační nástěnka je umístěna na prvním stupni (2. patro), a to u kabinetu výchovné poradkyně Mgr. Martiny Markové, sociální pedagožky Marie Daňkové, DiS., metodičky prevence Mgr. Pavly Macháčkové. Třetí informační nástěnka, zejména pro rodiče, je umístěna ve vestibulu školy.

Vypracováno v souladu s:

Zákon č. 359/1999 Sb. O sociálně právní ochraně dětí, novelizace zákon č. 401/2012 Sb. O provedení některých ustanovení zákona o sociálně – právní ochraně dětí

Zákon č. 379/2005 Sb. O opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 179/2000

Vyhláška č. 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče.

Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve

školských zařízeních, v platném znění

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1. ledna 2007)

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě

Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě

Zákon 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

Zákon 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Metodický pokyn:

- MŠMT Č.j.21 149/2016 k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- MŠMT Č.j. 21 291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve škole a školských zařízeních
- MŠMT Č.j. 14 423/99 k projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- MŠMT Č.j. 10 194/2002 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- MŠMT Č.j. 25 884/2003 ke spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané
- MŠMT Č.j. 37 014/2005 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných
- MŠMT Č.j. 43 301/2013 platnost/12/2013/pro práci s Individuálním výchovným programem (IVYP) v rámci řešení rizikového chování žáků

Strategie:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018, 2019 - 2027
<http://prevence-info.cz/>
http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018
http://wtd.vlada.cz/urad/urad_postaveni.htm

- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019 - 2027
https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/NSZ-2019-2027_po_vlade.pdf
- Strategie prevence kriminality na léta 2016 - 2020
<http://www.mvcr.cz/prevence/system/vlada/2004/index.html>